Lietas Nr. 11816019218
KA03-0036-25
ECLI:LV:LAAT:2025:0123.11816019218.7.S

Latgales apgabaltiesa

S P R I E D U M S

Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē, 2025.gada 23.janvārī

Latgales apgabaltiesa šādā sastāvā:

tiesas sēdes priekšsēdētājs, tiesnesis Igors Raciņš,

tiesnesis Andris Zutis,

tiesnesis Andris Vilmanis,

piedaloties prokurorei Dacei Kušnerei un zvērinātam advokātam Ričardam Bārbalim,

atklātā tiesas sēdē Rēzeknē, Atbrīvošanas alejā 95, apelācijas kārtībā izskatīja /Persona A/, personas kods /Personas kods A/, apsūdzības krimināllietu saistībā ar apsūdzētā /Persona A/ aizstāvja, zvērināta advokāta Ričarda Bārbaļa apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022.gada 21.marta spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Pirmās instances tiesa atzina, ka apsūdzētais /Persona A/ apzināti sniedza nepatiesas ziņas juridiskajai personai, kas nav valsts institūcija un kas ar likumu pilnvarota pieprasīt informāciju par darījumu un tajā iesaistīto finanšu līdzekļu patieso labuma guvēju. Pirmās instances tiesa konstatēja šādus noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus.

Pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā līdz 2016.gada 29.janvārim, pirmstiesas kriminālprocesā precīzi nenoskaidrotos apstākļos /Persona A/ vienojās ar pirmstiesas kriminālprocesā nenoskaidrotu personu, pret kuru kriminālprocess izdalīts atsevišķā lietvedībā (turpmāk tekstā - persona) par to, ka /Persona A/, būdams sabiedrības ar ierobežotu atbildību (turpmāk tekstā - SIA) /Organizācija D/ valdes loceklis, atvērs akciju sabiedrībā (turpmāk tekstā - AS) /Organizācija C/ (tagadējais nosaukums /Organizācija K/) bankas kontus uz /Organizācija D/ vārda. /Persona A/ un persona vienojās, ka /Persona A/ nebūs bankas kontu vienīgais patiesais lietotājs un finanšu līdzekļu patiesais labuma guvējs, un visus datus, kuri dos iespēju izmantot uz viņam piešķirto /Organizācija D/ vārda atvērto /Organizācija C/ kontu, un tam piesaistītos maksāšanas līdzekļus, atdos lietošanā personai.

2016.gada 29.janvārī /Persona A/ ieradās /Organizācija C/ /Adrese B/, kur tika iepazīstināts ar /Organizācija C/ konta atvēršanas noteikumiem. Iesniegumā juridiskās personas norēķinu konta atvēršanai, atjaunošanai un apkalpošanai /Persona A/, būdams /Organizācija D/ valdes loceklis un apzinoties, ka konta atvēršanas gadījumā /Organizācija C/ maksājuma karti nodos personai, sniedza nepatiesas ziņas, iesnieguma sadaļā “Informācija par

kartes lietotāju” norādot tikai savu vārdu, uzvārdu, personas kodu, personu apliecinošu dokumentu, tā izdevējiestādi un izdošanas datumu, savu korespondences adresi, mobilā tālruņa numuru un e-pastu. Tāpat /Persona A/, apzinoties, ka nav vienīgais /Organizācija D/ patiesais labuma guvējs, iesnieguma sadaļā “Paziņojums par patiesajiem labuma guvējiem” norādīja tikai sevi, kā /Organizācija D/ vienīgo patieso labuma guvēju. Turklāt /Persona A/, apzinoties, ka ar norēķina kontā esošajiem naudas līdzekļiem rīkosies arī persona, iesnieguma sadaļā “Pilnvarojums rīcībai ar Klienta Norēķinu kontā esošajiem naudas līdzekļiem” sniedza nepatiesas ziņas par to, ka tikai viņš rīkosies ar kontā esošajiem naudas līdzekļiem.

Tādējādi /Persona A/ /Organizācija C/, kurai ar Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 28.panta pirmajā daļā noteikto ir tiesības pieprasīt no saviem klientiem un klientiem ir pienākums sniegt klienta izpētei nepieciešamo patieso informāciju, sniedza apzināti nepatiesas ziņas par sevi, kā konta maksājumu kartes un konta vienīgo lietotāju, /Organizācija D/ patieso labuma guvēju.

Šādas /Persona A/ darbības pirmās instances tiesa kvalificēja kā noziedzīgu nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā.

[2] Turklāt pirmās instances tiesa ir atzina, ka apsūdzētais /Persona A/ izplatīja citai personai datus, kas dod iespēju nelikumīgi izmantot viņam izsniegto maksāšanas līdzekli. Pirmās instances tiesa konstatēja šādus noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas apstākļus.

2016.gada 29.janvārī /Persona A/ ieradās /Organizācija C/ /Adrese B/, kur /Persona A/, būdams /Organizācija D/ valdes loceklis, saņēma /Organizācija C/ atvērto kontu attālināto elektronisko bankas operāciju programmatūras (internetbanka) lietotāja vārdu un elektronisko paraksta kalkulatoru “Digipass”, tas ir, datus, kas dod iespēju nelikumīgi izmantot maksāšanas līdzekli, un pirmstiesas kriminālprocesā nenoskaidrotā laikā, bet ne vēlāk kā 2016.gada 29.janvārī nodeva tos citai personai.

/Persona A/ izplatīja citai personai datus, kas dod iespēju nelikumīgi izmantot viņam izsniegto maksāšanas līdzekli, kas ir uz /Organizācija D/ vārda atvērto kontu attālināto elektronisko banku operāciju programmatūras (internetbankas) lietotāja vārdu un elektronisko paraksta kalkulatoru “Digipass”.

Šādas /Persona A/ darbības pirmās instances tiesa kvalificēja atbilstoši Krimināllikuma 193.[1]panta pirmajai daļai.

[3] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022.gada 21.marta spriedumu /Persona A/ atzīts par vainīgu un sodīts:

- par Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ar naudas sodu 33 (trīsdesmit trīs) minimālo mēnešalgu, tas ir, 16500 (sešpadsmit tūkstoši pieci simti) *euro* apmērā;

- par Krimināllikuma 193.[1]panta pirmajā daļā paredzēta noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ar naudas sodu 100 (viens simts) minimālo mēnešalgu, tas ir, 50000 (piecdesmit tūkstoši) *euro* apmērā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo un otro daļu galīgais sods /Persona A/ noteikts pēc noziedzīgo nodarījumu kopības, daļēji saskaitot piespriestos sodus, - naudas sods 120 (viens simts divdesmit) minimālo mēnešalgu, tas ir, 60000 (sešdesmit tūkstoši)*euro* apmērā.

Noteikts naudas sodu samaksāt labprātīgi 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanas dienas, maksājumu apliecinošu dokumentu iesniedzot Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesā (3.sējuma, 59.-60., 61.-69.lapa).

[4] Par Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa 2022.gada 21.marta spriedumu apelācijas sūdzību iesniedza apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis, zvērināts advokāts Ričards Bārbalis, pārsūdzot spriedumu pilnā apmērā.

[4.1] Apelācijas sūdzībā norādīts, ka /Persona A/ ir attaisnojams noziedzīga nodarījuma izdarīšanā, kas paredzēts Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā. Aizstāvis norāda, ka Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022.gada 21.marta spriedums nesatur pierādījumu un aizstāvības argumentu analīzi, jo motīvu daļa faktiski sastāv no apsūdzības pārrakstīšanas un liecinieku liecību pārrakstīšanas.

Atsaucoties uz Latvijas Republikas Senāta Krimināllietu departamenta 2021.gada 26.februāra lēmumu lietā Nr.SKK-4/2021, Satversmes tiesas 2010.gada 17.maija sprieduma lietā Nr.2009-93-01 8.3.punktu, Eiropas Cilvēktiesību tiesas 2011.gada 22.februāra sprieduma lietā ,,*Lalmahomed v. the Netherlands*", pieteikuma Nr.26036/08, 43.punktu, Eiropas Cilvēktiesību tiesas Lielās palātas 2004.gada 2.februāra sprieduma lietā ,,*Perez v. France*", pieteikuma Nr.47287/99, 80.punktu un Eiropas Cilvēktiesību tiesas Lielās palātas 2010.gada 16.novembra sprieduma lietā ,,*Taxquet v. Belgium*", pieteikuma Nr.926/05, 91.punktu, aizstāvis norāda, ka tiesai spriedumā pierādījumi ne tikai jāuzskaita vai jāatreferē, bet arī jānovērtē tie pēc būtības. Turklāt aizstāvības argumenti un versija rūpīgi jāanalizē un savi secinājumi par tās pamatotību vai nepamatotību jāmotivē, ko tiesa nav izdarījusi. Tiesa nav sniegusi juridiskus atzinumus par visiem būtiskajiem apstākļiem, kuru izvērtējumam ir nozīme lietas taisnīgā izlemšanā.

[4.2] Aizstāvis norāda, ka lietā nav strīda, ka /Persona A/ bija /Organizācija D/ patiesais labuma guvējs, ko tiesa spriedumā nav apšaubījusi. Savukārt, apstāklis, ka /Persona A/ nebija /Organizācija D/ vienīgais patiesā labuma guvējs, spriedumā nav nedz motivēts, nedz norādīti konkrēti pierādījumi šādam apgalvojumam. Tiesa spriedumā vispār nav norādījusi, kura persona vēl bija /Organizācija D/ patiesais labuma guvējs, un kādiem kritērijiem šī persona atbilst, lai būtu pamats to atzīt par /Organizācija D/ patieso labuma guvēju.

Lai personai iestātos krimināltatbildība par nodarījumu, kas paredzēts Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā, tiesai ar spriedumu ir jāatzīst un jāpamato, kas ir patiesais labuma guvējs konkrētajā kapitālsabiedrībā, kādi apstākļi un ticami un attiecināmi pierādījumi to pierāda, un kāpēc apsūdzētais bija rīkojies apzināti prettiesiski. Šos apstākļus spriedums neatklāj.

Aizstāvja ieskatā, /Persona A/ izvirzītā apsūdzība ir nekonkrēta un neskaidra, bet tiesa atzina šādu apsūdzību par pietiekošu personas atzīšanai par vainīgu. Turklāt tiesas sēdē lieciniekiem bija dota iespēja sniegt savu patiesā labuma guvēja jēdziena definīciju, un neviens nevarēja precīzi šo jēdzienu izskaidrot. Tas nozīmē, ka liecinieku liecības par to, ka /Persona A/ bija vai nebija /Organizācija D/ vienīgais patiesā labuma guvējs, nevar tikt vērtētas, jo satur nevis liecinieku zināšanas par faktiem, bet satur viņu subjektīvo pieņēmumu vai minējumu.

Aizstāvis norāda, ka tiesas spriedumā nav atsauces ne uz vienu pierādījumu, ka anketas un līgumu ar /Organizācija C/ būtu aizpildījis /Persona A/, jo šo dokumentu projektus gatavoja un bankai sūtīja /Persona E/ (iepriekš /Uzvārds/), par ko lietā nav strīda.

Saskaņā ar Krimināllikuma 195.[1]panta pirmo daļu, paredzētais noziedzīgais nodarījums ir kriminālpārkāpums. Tādēļ 2019.gada 7.martā /Persona A/ nebija pamata celt apsūdzību pēc Krimināllikuma 195.[1]panta pirmās daļas par 2016.gada 29.janvārī inkriminējamo noziedzīgo nodarījumu, jo bija iestājies noilgums saskaņā ar Krimināllikuma 56.panta pirmās daļas 2.punktu. Tiesa noilguma iestāšanos nav pat vērtējusi.

[4.3] Krimināllikuma 193.[1]panta pirmā daļa ir blanketa tiesību norma, jo tās dispozīcija neatklāj maksāšanas līdzekļa definīciju. Šo jēdzienu saturs atklājams citos likumos, bet tiesa spriedumā nav norādījusi attiecīgo normatīvo aktu un tiesību normu.

/Persona A/ atzīts par vainīgu par to, ka ne vēlāk kā 2016.gada 29.janvārī nodeva citai personai internetbankas lietotāja vārdu un elektronisko paraksta kalkulatoru "Digipass". Tomēr spriedumā nav sniegts pamatojums, kāds normatīvais akts dotu pamatu uzskatīt, ka internetbankas lietotāja vārds un elektroniskā paraksta kalkulators "Digipass" būtu uzskatāmi par datiem, kas dod iespēju nelikumīgi izmantot maksāšanas līdzekli un kādu maksāšanas līdzekli. No sprieduma nav saprotams, kādi konkrēti pierādījumi pamato apsūdzību pēc Krimināllikuma 193.[1]panta pirmās daļas, un no lietas materiāliem ir redzams, ka krimināllietā neatrodas neviens pierādījums, ka ne vēlāk kā 2016.gada 29.janvārī /Persona A/ nodeva personai datus.

Aizstāvis norāda, ka pirmās instances tiesa spriedumā nav pamatojusi un nav norādījusi pierādījumus, ka /Persona A/ ar tiešu nodomu sūtīja datus trešajām personām ar mērķi nelikumīgi izmantot maksāšanas līdzekli. Proti, ka /Persona A/ būtu apzinājies, ka maksāšanas līdzeklis tiks izmantots nelikumīgi. Tieši otrādi, /Persona A/ tiesai ir pierādījis savas komercdarbības likumību un patiesu nodomu atsavināt /Organizācija D/ kapitāla daļas trešajai personai.

Turklāt lietā vispār nav pierādījumu, ka maksāšanas līdzeklis tika izmantots nelikumīgi, kas ir obligāts subjektīvās puses kritērijs un obligāti konstatējama pazīme apsūdzībās pēc Krimināllikuma 193.[1]panta pirmās daļas.

[4.4] Pirmās instances tiesa vainas pierādīšanā izmantoja /Persona A/ liecības, kuras viņš sniedzis citā kriminālprocesā, kur apsūdzētais /Persona A/ vēlējas palīdzēt procesa virzītājai atklāt citu personu izdarīto noziegumu. Savukārt dotajā kriminālprocesā /Persona A/ nav sniedzis liecības, jo izmantojis tiesības neliecināt saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 60.[2]panta pirmās daļas 8.punktu. Izmantojot /Persona A/ iesniegtos dokumentus un sniegtās liecības citā kriminālprocesā apsūdzētā vainas pierādīšanai šajā kriminālprocesā, tiek pieļauts Eiropas Cilvēka tiesību un pamatbrīvību aizsardzības konvencijā garantēto tiesību, tostarp, tiesību uz taisnīgu tiesu pārkāpums, jo šādi iegūtie pierādījumi neatbilst Kriminālprocesa likuma 130.panta otrās daļas 4.punktā paredzētajiem pierādījumu pieļaujamības kritērijiem.

Tiesu praksē ir atzīts, ka šādā veidā iegūtas liecības, kuras liecinieki nav snieguši konkrētajā kriminālprocesā, nevar atzīt par liecībām Kriminālprocesa likuma 131.panta pirmās daļas izpratnē. Liecībai, kuru saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 501.pantu var nolasīt vai atskaņot tiesā, jābūt sniegtai konkrētajā kriminālprocesā. Citos kriminālprocesos sniegtās liecības (nopratināšanas protokolu kopijas), kas pievienotas konkrētajam kriminālprocesam, nav uzskatāmas par personas konkrētajā kriminālprocesā agrāk sniegtu liecību (*Latvijas Republikas Augstākās tiesas Krimināllietu departamenta 2016. gada 28.jūnija lēmums lietā SKK-348/2016*). Tādēļ ir pamats konstatēt, ka tiesa sprieduma pamatošanai ir izmantojusi nepieļaujamus pierādījumus.

[4.5] Apelācijas sūdzības iesniedzēja ieskatā, pirmās instances spriedums ir par bargu, piespiežot tādu naudas sodu, kuru objektīvi nevar izpildīt. Soda apmēra izvēle spriedumā nav pamatota.

Saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta ceturto daļu, pārsūdzētajā spriedumā vispār nav atrodami tiesas argumenti par to, kāds tad ir /Persona A/ mantiskais stāvoklis, nav sniegts novērtējums par iespēju nekavējoties samaksāt naudas sodu vai gūt paredzamus ienākumus.

/Persona A/ ir liecinājis, ka viņa ikmēneša ienākumi ir 2000*euro*, turklāt viņam ir jāuztur arī vecāki, tādēļ nav saprotams, aiz kāda aprēķina tiesa atzina, ka /Persona A/ gada laikā var nopelnīt 60000*euro*. Pirmās instances tiesa nav vērtējusi /Persona A/ faktisko iespēju naudas sodu samaksāt likumā noteiktajā termiņā, vai gūt paredzamus ienākumus, kas var novest pie tā, ka apsūdzētajam noteiktais naudas sods saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta sesto daļu tiks aizstāts ar brīvības atņemšanas sodu.

Aizstāvja ieskatā, pirmās instances tiesa nav motivējusi piemērotā naudas soda mēru. Turklāt, pirmās instances tiesa, nosakot galīgo sodu, noteikusi naudas sodu 120 minimālo mēnešalgu, tas ir, 60000 *euro* apmērā. Šis apmērs nav samērojams ar izdarītā pārkāpuma smagumu, jo vairāk, lietā nav konstatēti pārkāpuma materiālās sekas.

Aizstāvis uzskata, ka /Persona A/ piemērotais sods nav individualizēts, nav samērīgs ar apsūdzētā ienākumiem un neatbilst pastāvošajai tiesu praksei. Apstāklis, ka /Persona A/ ir augstākā izglītība vai viņa patstāvīgā dzīvesvieta ir ārzemēs, neliecina, ka viņš spēj nopelnīt mēnesī 6000*euro*. Tiesa nav ņēmusi vērā, ka /Persona A/ tiesai skaidroja, ka viņa ikmēneša ienākumi ir 2000*euro.*

Apelācijas sūdzībai apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis pievienojis dokumentus, kas apliecina, ka uz lietas izskatīšanas laiku /Persona A/ alga neto bija apmēram 2939*euro*. No šīs algas /Persona A/ bija jānomaksā nodoklis mēnesī 201*euro*, jāuztur bērns ar uzturlīdzekļiem, kā arī ir jāuztur vecāki, kuru pensija mēnesī sastāda vien 189 *euro*. Šveices uzņēmumā /Persona A/ šobrīd vairs nestrādā. /Persona A/ bruto alga, strādājot Maltas uzņēmumā, ir

1800*euro*. Līdz ar to viņa ienākumu apmērs ir tāds, kas liedz viņam samaksāt naudas sodu 60000 *euro* viena gada laikā (3.sējuma, 78.-86.lapa).

[5] Ar Latgales apgabaltiesas 2023.gada 2.maija spriedumu Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022.gada 21.marta spriedumu atcelts daļā par apsūdzētā /Persona A/ atzīšanu par vainīgu un sodīšanu par noziedzīga nodarījuma izdarīšanu, kas paredzēts Krimināllikuma 195.^{1}panta pirmajā daļā, par soda noteikšanu /Persona A/ par Krimināllikuma 193.^{1}panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, kā arī par galīgā soda noteikšanu /Persona A/ pēc noziedzīgu nodarījumu kopības saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmo daļu, taisot šajā daļā jaunu nolēmumu.

/Persona A/ atzīts par nevainīgu viņam izvirzītajā apsūdzībā par Krimināllikuma 195.^{1}panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un šajā apsūdzības daļā viņus attaisnots.

Par Krimināllikuma 193.^{1}panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu /Persona A/ sodīts ar naudas sodu 20 (divdesmit) minimālo mēnešalgu, jeb 12400 (divpadsmit tūkstoši četri simti)*euro* apmērā.

Pārējā daļā Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022.gada 21.marta spriedumu atstāts negrozīts (3.sējuma 148.-169.lapa).

[6] Ar Augstākās tiesas Senāta 2024.gada 14.augusta lēmumu, izskatot lietu kasācijas kārtībā sakarā ar Rīgas Ziemeļu prokuratūras prokurores Zanes Lodziņas kasācijas protestu un apsūdzētā /Persona A/ kasācijas sūdzību, Latgales apgabaltiesas 2023.gada 2.maija spriedums atcelts daļā, ar kuru /Persona A/ atzīts par nevainīgu apsūdzībā par Krimināllikuma 195.^{1}panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un attaisnots un šajā daļā lieta nosūtīta jaunai izskatīšanai Latgales apgabaltiesā.

Senāts konstatēja, ka apelācijas instances tiesa savu atzinumu par to, ka apsūdzētais /Persona A/ ir atzīstams par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.^{1}panta pirmās daļas un attaisnojams, faktiski pamatojusi ar 2016.gada 6.jūnija pirkuma līgumā ietvertajām ziņām, konstatējot, ka līdz minētajam datumam apsūdzētais /Persona A/ bija vienīgais /Organizācija D/ patiesā labuma guvējs, bet nav izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus par /Persona B/ faktisko lomu, tai skaitā: 1) liecinieces /Persona E/ pirmstiesas kriminālprocesā sniegtās liecības, ka ar /Organizācija D/ uzņēmējdarbību faktiski nodarbojās Lielbritānijas pilsoņi, kuriem /Persona A/ nodevis visu /Organizācija C/ internetbankas piekļuves informāciju. Sākotnēji bijis plānots, ka pēc /Organizācija D/ reģistrēšanas Latvijas Republikas Uzņēmumu reģistrā un e-komercijas pakalpojuma līguma noslēgšanas ar /Organizācija C/ uzņēmums tiks pārreģistrēts Lielbritānijas pilsoņiem, bet tā kā minētās personas novilcināja laiku un neieradās Latvijā, /Organizācija D/ tika pārreģistrēts tikai pēc vairākiem mēnešiem. /Organizācija D/ tika dibināts /Persona B/ interesēs. /Persona B/ bijis /Organizācija D/ patiesā labuma guvējs. To lieciniece uzzinājusi, kad gatavojusi uzņēmuma mājaslapu un kad tikuši atvērti /Organizācija D/ konti bankā; 2) liecinieka /Persona J/ liecības par saziņu ar /Persona A/, kuras laikā /Persona A/, runājot par bankā saņemtajām pretenzijām par /Organizācija D/ darbību, atzinies, ka viņam nav ne jausmas par to, kas notiek uzņēmumā.

Senāts atzina, ka apelācijas instances tiesa liecinieka /Persona J/ liecībās sniegtās ziņas vērtējusi selektīvi, turklāt apgalvojot, ka liecinieces /Persona E/ liecībās minētie fakti ir pieņēmumi, jo lieciniece neesot paskaidrojusi, no kurienes šādas ziņas iegūtas, tiesa izdarījusi atzinumu, neizvērtējot liecinieces liecības kopumā, proti, nav ņēmusi vērā liecības par ziņu ieguves avotu un apstākļiem, tai skaitā /Persona E/ liecībās norādīto, ka viņa bijusi /Organizācija A/ komercspeciāliste, kas /Persona A/ palīdzējusi sagatavot dokumentus /Organizācija D/ reģistrēšanai un pārreģistrācijai.

Turklāt apelācijas instances tiesa nav pamatojusi, kā ziņu neesība lietā par to, ka /Persona B/ būtu samaksājis par uzņēmuma sākotnējo pamatkapitālu vai ka būtu saņēmis kādus /Organizācija D/ saimnieciskās darbības rezultātā gūtos labumus, apstiprina, ka /Persona A/ /Organizācija C/ ir sniedzis patiesas ziņas par sevi kā konta maksājumu kartes un konta vienīgo lietotāju un /Organizācija D/ patieso labuma guvēju.

Ievērojot minēto, Senāts atzina, ka apelācijas instances tiesa savus atzinumus par apsūdzētā /Persona A/ nevainīgumu apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.[1]panta pirmās daļas paudusi, neizvērtējot visus lietā iegūtos pierādījumus to kopumā un savstarpējā sakarībā, bet atsevišķiem atzinumiem nav sniegusi atbilstošu pamatojumu. Apelācijas instances tiesas pieļautie likuma pārkāpumi atzīstami par Kriminālprocesa likuma būtiskiem pārkāpumiem šā likuma 575.panta trešās daļas izpratnē, kas ir noveduši pie nelikumīga nolēmuma. Šī iemesla dēļ apelācijas instances tiesas lēmums atceļams daļā par /Persona A/ atzīšanu par nevainīgu pret viņu celtajā apsūdzībā pēc Krimināllikuma 195.[1]panta pirmās daļas un attaisnošanu, un šajā daļā lieta nosūtāma jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā (3.sējuma, 218.-224.lapa).

[7] Apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis R.Bārbalis apelācijas instances tiesā lūdz atcelt pirmās instances tiesas spriedumu daļā par /Persona A/ notiesāšanu par Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu un šajā daļā taisīt jaunu /Persona A/ attaisnojošu spriedumu atbilstoši Kriminālprocesa likuma 519.panta 1.punkta noteikumiem, jo apsūdzētā izdarītajā nodarījumā nav noziedzīgā nodarījuma sastāva, iztrūkst gan objektīvā puse, gan subjektīvā puse.

[8] Apsūdzētais /Persona A/ apelācijas instances tiesā lūdza tiesu vispusīgi un korekti izskatīt šo lietu.

[9] Prokurore D.Kušnere apelācijas instances tiesā lūdza atstāt negrozītu pirmās instances tiesas spriedumu par /Persona A/ notiesāšanu pēc Krimināllikuma195.[1]panta pirmās daļas. Prokurore arī lūdza noteikt /Persona A/ galīgo sodu, daļēji saskaitot piespriestos sodus, - naudas sodu 50 minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, 37000*euro* apmērā.

Motīvu daļa

[10] Noklausījusies apsūdzētā /Persona A/ paskaidrojumus, prokurores un aizstāvja viedokļus, pārbaudījusi un novērtējusi pierādījumus krimināllietā, kā arī novērtējusi iesniegto apelācijas sūdzību, Latgales apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesas spriedums iratceļams daļā par /Persona A/ noteikto sodu par Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un par galīgā soda noteikšanu apsūdzētajam saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta noteikumiem, un atceltajās daļās taisāms jauns spriedums.

[11] Apelācijas instances tiesa uzskata, ka izskatāmo lietu nepieciešams iztiesāt iesniegtās apelācijas sūdzības robežās, ņemot vērā Senāta 2024.gada 14.augusta lēmumā norādītos apstākļus.

[12] Pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzētā /Persona A/ vainīgumu noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, atbildība par kuru paredzēta Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā, un inkriminēto darbību juridisko kvalifikāciju, Latgales apgabaltiesa uzskata, ka /Persona A/ likumīgi un pamatoti atzīts par vainīgu Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Apsūdzētā /Persona A/ vainīgums tiek pierādīts ar pirmās instances tiesas sēdē pārbaudītiem un spriedumā norādītiem pierādījumiem. Latgales apgabaltiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa spriedumā pareizi novērtēja krimināllietā esošos pierādījumus, atbilstoši Kriminālprocesa likuma 127.-130.panta nosacījumiem analizēja tos, spriedumā sniedza pierādījumu novērtējumu un pamatoti atbilstoši Kriminālprocesa likuma 520.panta noteikumiem pieņēma /Persona A/ notiesājošu spriedumu. Apelācijas instances tiesa pievienojas pirmās instances tiesas secinājumiem par /Persona A/ vainīgumu Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā. Latgales apgabaltiesa uzskata, ka nav nekāda pamata pārvērtēt pierādījumus.

[13] Apelācijas instances tiesa uzskata par pamatotu pirmās instances tiesas secinājumu par to, ka apsūdzētā /Persona A/ vainīgums noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā, atbildība par kuru paredzēta Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā, ir pierādīta ar šādiem pierādījumiem.

[13.1] Ar liecinieka /Persona J/ liecībām pirmstiesas kriminālprocesā un pirmās instances tiesā (1.sējuma, 130.-131.lapa; 2.sējuma, 103.lapa) par to, ka viņš strādāja /Organizācija C/ par privātbaņķieri, viņa pienākumos ietilpa klientu piesaiste bankai. /Persona A/ viņš pazina kopš 2015.gada 2.decembra, jo ar viņu kā uzņēmuma

/Organizācija A/ pārstāvi un banku tika noslēgts sadarbības līgums par klientu piesaisti bankai. Pēc sadarbības uzsākšanas /Persona A/ organizējis norēķina konta atvēršanu /Organizācija D/, kuras darbības mērķis, kā norādījis /Persona A/, esot bijis organizēt VIP statusa izklaides un atpūtas pasākumus, savukārt biļetes uz šiem pasākumiem bija paredzēts tirgot interneta vietnē*/Tīmekļvietne A/*. Pēc laika viņš saņēma informāciju, ka tiek plānota /Organizācija D/ uzņēmuma īpašnieka maiņa. Sazinoties ar /Persona A/, lai noskaidrotu iemeslus, /Persona A/ izteicis neapmierinātību par /Organizācija D/ sadarbības partneru /Persona B/ (*/Persona B/*) un /Persona G/ (*/Persona G/*) darbībām, kas ietekmējot uzņēmumu. /Persona A/ skaidroja viņam, ka /Persona A/ biznesa partneri, kuri atrodas Lielbritānijā, nodarbojas ar biļešu tirdzniecību, biļetes iepērkot no privātpersonām. Lai gan /Persona A/ izteicis satraukumu par uzņēmumā notiekošo, sīkāku skaidrojumu /Persona A/ viņam nav sniedzis. 2016.gada 8.jūnijā viņš ticies ar /Persona B/, kuru esot atvedusi /Persona E/. Tikšanās bija nepieciešama, jo /Persona B/ esot kļuvis par vienīgo īpašnieku un amatpersonu uzņēmumā. Pēc tikšanās bija nepieciešams nokārtot formalitātes, kas netika izdarīts, jo /Persona B/ iztrūkuši dokumenti. Vienlaicīgi pēc tikšanās saņemti pieprasījumi par no /Organizācija D/ pirkto, bet nesaņemto, pakalpojumu atmaksu. Pēc kā uz pārrunām ir uzaicināts /Persona A/. Tikšanās notikusi 2016.gada 9.jūnijā, un tās laikā /Persona A/ norādīja, ka viņam nav ne jausmas, kas notiek uzņēmumā. Pēc norādes uz to, ka /Persona A/ ir atbildīgs par notiekošo uzņēmumu, /Persona A/ sniedza informāciju, ka vairs neesot nedz amatpersona, nedz īpašnieks, vienlaikus /Persona A/ lūdza viņam sagatavot negatīvo informāciju, nosūtot to uz e-pastu. Pēc sagatavotās un nosūtītās informācijas, no /Persona A/ saņemta e-pasta kopija par e-pasta nodošanu citam adresātam, proti, /Persona G/. 2016.gada 10.jūnijā banka pieņēma lēmumu nobloķēt kontu. Attiecībā par /Persona A/ personību norādīja, ka /Persona A/ atstājis iespaidu kā par izglītotu, finanšu sektoru pārzinošu personu, ar lielu pieredzi un sakariem finanšu jomā.

[13.2] Ar liecinieces /Persona E/ (iepriekš /Uzvārds/) liecībām pirmstiesas kriminālprocesā un pirmās instances tiesā par to, ka liecības pirmstiesas izmeklēšanas laikā viņa sniegusi, būdama uztraukusies, tāpēc tās esot pretrunīgas. Tomēr, pirmās instances tiesa pamatoti norādīja, ka lieciniece pirmstiesas procesā un pirmās instances tiesā nav noliegusi uzņēmuma /Organizācija D/ dibināšanas apstākļus un darījumu, kas nodrošinātu uzņēmuma darbību, slēgšanas apstākļus. Pirmās instances tiesa pamatoti nekonstatēja objektīvus apstākļus, lai apšaubītu pirmstiesas procesā sniegto liecību ticamību. Pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka tās ir objektīvākas un tuvākas patiesībai par pirmās instances tiesā sniegtajām liecībām, jo sniegtas laika ziņā tuvāk notikumiem, lieciniece /Persona E/ tika brīdināta par atbildību par apzināti nepatiesu liecību sniegšanu, cilvēcisks satraukums ir dabiska reakcija uz stresa situāciju, tostarp pratināšanu, bet lietā esošie pierādījumi neliecina, ka pirmstiesas procesa laikā sniegtās liecības sniegtas tāda uztraukuma apstākļos, ka lieciniece nav sapratusi, kādas liecības sniedz. Līdz ar to pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka liecinieces /Persona E/ pirmstiesas procesā sniegtās liecības ir pilnā apjomā izmantojas pierādīšanā.

No liecinieces /Persona E/ liecībām pirmstiesas kriminālprocesa laikā (nopratināta 2016.gada 22.novembrī) redzams, ka viņa strādāja /Organizācija A/ par komercspeciālisti, un viņas darba pienākumos ietilpa palīdzēt /Persona A/ sagatavot dokumentus, atrast nepieciešamos sadarbības partnerus, kas sniegtu pakalpojumus. Uzņēmuma valdes loceklis un dalībnieks esot bijis /Persona A/. Viņš sniedza pakalpojumus Lielbritānijas pilsoņiem, palīdzot sakārtot dokumentus uzņēmuma /Organizācija D/ reģistrēšanai. /Organizācija D/ reģistrēja /Persona A/ un sākotnēji veica komercdarbību, pēc tam uzņēmumu nodeva Lielbritānijas pilsonim /Persona B/. Tieši viņa meklēja banku, kas varētu sniegt e-komercijas pakalpojumus. Ņemot vērā, ka /Organizācija C/ bijuši izdevīgāki nosacījumi, /Organizācija D/ valdes loceklis /Persona A/ nolēma ar banku noslēgt līgumu. Viņa arī norādīja, ka uzņēmuma /Organizācija A/ juridiskajā adresē /Adrese A/, glabājušies divu Lielbritānijas pilsoņu, kuri faktiski vadījuši /Organizācija D/, personu apliecinošu dokumentu kopijas. Šīm personām /Persona A/ nodeva internetbankas piekļuves informāciju. Viņa arī norādīja uz sākotnējo plānu attiecībā par uzņēmumu /Organizācija D/, proti, pēc līgumu noslēgšanas ar /Organizācija C/ uzņēmums /Organizācija D/ tiks pārreģistrēts uz Lielbritānijas pilsoņiem. Viņa apliecināja, ka vienu reizi kopā ar /Persona B/ tikusies ar /Organizācija C/ privātbaņķieri, lai noskaidrotu, kādi dokumenti nepieciešami, lai pārslēgtu līgumus uz /Persona B/, kurš bija kļuvis par vienīgo dalībnieku un valdes locekli /Organizācija D/ (1.sējuma, 168.lapa).

No liecinieces /Persona E/ liecībām pirmstiesas kriminālprocesa laikā (nopratināta 2016.gada 26.novembrī) redzams, ka jau sākotnēji viņas rīcībā bijusi informācija, kas bijis par pamatu izdarīt secinājumus, ka /Persona A/ /Organizācija D/ būs formāls valdes loceklis un uzņēmums tiek dibināts faktiski citu personu labā (1.sējuma, 169.lapa).

No liecinieces /Persona E/ liecībām pirmstiesas kriminālprocesa laikā (nopratināta 2019.gada 23.aprīlī) redzams, ka 2019. gada 23.aprīlī /Organizācija D/ tika dibināta citas personas interesēs un uzņēmuma internetbankas piekļuves tikušas nodotas citām personām. Par to jau sākotnēji viņas rīcībā bijusi informācija, kas bija par pamatu izdarīt secinājumus, ka /Persona A/ /Organizācija D/ būs formāls valdes loceklis un uzņēmums tiek dibināts faktiski citu personu labā (2.sējuma, 5.-6.lapa).

[13.3] Ar liecinieka /Persona C/ liecībām pirmās instances tiesā par to, ka viņš strādāja /Organizācija K/ (iepriekš /Organizācija C/) par drošības pārvaldes vadītāju. Saņemot informāciju par neizpildītām saistībām, viņš konstatēja, ka, slēdzot līgumus, /Persona A/ ir norādījis sevi kā vienīgo patiesā labuma guvēju un kartes lietotāju. Analizējot bankas kontu izdrukas, viņš secināja, ka lielākā daļa bankas darījumu veikti Lielbritānijā (2.sējuma, 89.lapa),

[13.4] Ar ziņām par faktiem, kas fiksētas iesniegumā par juridiskas personas norēķinu konta atvēršanu, atjaunošanu un apkalpošanu (1.sējuma, 28.-36.lapa, tulkojums 57.-66.lapa), redzams, ka /Persona A/ kā /Organizācija D/ valdes loceklis 2016.gada 29.janvārī, aizpildot iepriekš sagatavotu iesnieguma formu krievu valodā, vērsās /Organizācija C/ ar iesniegumu par /Organizācija D/ norēķina konta atvēršanu saimnieciskās darbības veikšanai. Parakstot šo līgumu, iesniedzējs lūdza arī atvērt Maksājuma kartes kontu, izdot maksājuma karti un veikt apkalpošanu saskaņā ar Maksājuma kartes konta atvēršanas, maksājuma kartes izdošanas un apkalpošanas līgumu. Aizpildot iesniegumā sadaļu par patiesā labuma guvēju, /Persona A/, neskatoties uz līgumā norādīto paskaidrojošo informāciju, kas ir uzskatāms par patieso labuma guvēju, kā patiesā labuma guvēju norādīja sevi, lai gan skaidrojošajā informācijā ir norādīts, ka patiesā labuma guvējs ir viena vai vairākas fiziskas personas, kam pilnībā pieder vai kas kontrolē klientu, šajā gadījumā /Organizācija D/, un vai fizisko personu, kuras labā darījums vai darbība tiek veikta.

[13.5] Ar ziņām par faktiem, kas norādīts pilnvarojumā par kapitāldaļu nodošanu (1.sējuma, 226.-229.lapa). Saskaņā ar 2016.gada 6.janvārī noslēgto vienošanos /Persona B/ ir /Organizācija D/ patiesā labuma guvējs, un viņš vienojas ar /Persona A/, ka viņš ir /Organizācija D/ kapitāldaļu turētājs, un visas dividendes un citi labumi, kas izriet no SIA kapitāldaļām, tiek turētas par labu /Persona B/.

Saskaņā ar 2016.gada 6.janvāra pilnvarojumu /Persona A/ kā /Organizācija A/ vienojas par specifiskiem noteikumiem, saskaņā ar kuriem /Persona A/ kā /Organizācija A/ pārstāvis darbosies kā dalībnieks /Organizācija D/, vienlaikus vienojoties par samaksu par /Organizācija D/ pārvaldību.

[13.6] Pirmās instances tiesa, novērtējot pierādījumus, pamatoti secināja, ka ar tiem pilnībā apstiprinās apsūdzībā norādītie faktiskie apstākļi un tas, ka apsūdzībā minētās darbības veicis tieši /Persona A/.

Pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka lietā iegūtie pierādījumi ir attiecināmi uz izskatāmo lietu, tos ir pieļaujams izmantot kā pierādījumus, jo iegūti Kriminālprocesa likuma noteiktajā kārtībā, tie ir ticami, jo to savstarpēji kopumā un sakarībā objektīvi ataino apstākļus, kādos /Persona A/ sniedzis ziņas /Organizācija C/ par /Organizācija D/ patieso labuma guvēju.

Saskaņā ar pilnvarojuma līgumu /Organizācija D/ dibināts /Persona B/ interesēs un uzņēmuma pārvaldība tika nodota /Persona A/, kurš, lai nodrošinātu uzņēmuma darbību, 2016.gada 29.janvārī, izmantojot privātbanķiera pakalpojumus, vērsās /Organizācija C/, un aizpildot iepriekš sagatavotu iesnieguma formu krievu valodā, kas viņam ir saprotama, iesniedza bankai iesniegumu par /Organizācija D/ norēķina konta atvēršanu saimnieciskās darbības veikšanai. Aizpildot šo iesnieguma formu un apstiprinot tajā sniegto informāciju ar parakstu, /Persona A/, būdams persona, kurai ir pieredze uzņēmējdarbībā, bankai sniedza nepatiesas ziņas, uzdodoties kā vienīgais patiesā labuma guvējs, lai gan faktiski SIA bija dibināts un tā pārvaldība notika citas personas interesēs, kas apstiprinās arī ar liecinieku sniegtajām ziņām, kā arī faktiski notikušajām darbībā uzņēmumā, jo pat darbiniece bija informēta, ka uzņēmums ir dibināts citu personu interesēs. Laikā, kad banka sāka saņemt pretenzijas par uzņēmuma darbību, /Persona A/ faktiski nespēja veikt nedz kontroli, nedz sniegt skaidrojumus. Ņemot vērā iesnieguma formā sniegto skaidrojumu par norādāmajām ziņām, arī apelācijas instances tiesai nav ne mazāko šaubu, ka /Persona A/ kā persona, kurai ir pieredze uzņēmējdarbībā, saprata, kāda informācija tai tiek prasīta un kas šajās ailēs jānorāda.

Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 28.panta pirmā daļa (redakcijā uz 2016.gada 29.janvāri) noteica, ka, lai izpildītu šā likuma prasības, likuma subjektam ir tiesības pieprasīt no saviem klientiem un klientiem ir pienākums sniegt klienta izpētei nepieciešamo patieso informāciju un dokumentus, tajā skaitā par patiesajiem labuma guvējiem, klientu veiktajiem darījumiem, klientu un patieso labuma guvēju saimniecisko, personisko darbību, finansiālo stāvokli, naudas vai citu līdzekļu avotiem.

Tādējādi pirmās instances tiesas spriedumā aprakstošā daļā ir pamatoti norādīts uz to, ka /Organizācija C/ saskaņā ar tobrīd spēkā esošā Noziedzīgi iegūtu līdzekļu legalizācijas un terorisma finansēšanas novēršanas likuma 28.panta pirmo daļu bija tiesības pieprasīt no saviem klientiem, tostarp /Persona A/, un klientiem, arī /Persona A/, bija pienākums sniegt klienta izpētei nepieciešamo patieso informāciju. No pierādījumiem redzams, ka /Persona A/ sniedza apzināti nepatiesas ziņas par sevi kā konta maksājumu kartes un konta vienīgo lietotāju un par sevi kā /Organizācija D/ patieso labuma guvēju, kurš viņš patiesībā nebija.

/Persona A/ 2016.gada 29.janvārī, iesniedzot parakstītu iesniegumu par norēķinu kontu atvēršanu /Organizācija C/, kurai saskaņā ar likumu jāpieprasa ziņas par personām, kuras gūst labumu no uzņēmuma, apzināti sniedza nepatiesas ziņas par /Organizācija D/ patiesā labuma guvēju.

Apelācijas instances tiesas ieskatā, /Persona A/ tiešo nodomu pierāda apsūdzētā faktiskās darbības, jo /Persona A/ apzināti sniedza nepatiesas ziņas /Organizācija C/.

[14] Šādos apstākļos apelācijas instances tiesa uzskata, ka nav nekāda tiesiska pamata apmierināt apsūdzētā /Persona A/ iesniegto apelācijas sūdzību un taisīt lietā attaisnojošu spriedumu.

[15] Pārbaudot pirmās instances tiesas spriedumu daļā par /Persona A/ piespriesto sodu par Krimināllikuma 195.^{1}panta pirmajā daļā paredzēta noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu, apelācijas instances tiesa konstatē, ka pirmās instances tiesa ņēma vērā šādus apstākļus.

[15.1] Pirmās instances tiesa, nosakot sodu /Persona A/, saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta otro daļu ņēma vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, radīto kaitējumu, apsūdzētā personību, atbildību mīkstinošus un pastiprinošus apstākļus.

[15.2] Apsūdzētais /Persona A/ izdarīja krimināl pārkāpumu, kas paredzēts Krimināllikuma 195.^{1}panta pirmajā daļā, kas vērsts pret tautsaimniecības interesēm, radot apdraudējumu tautsaimniecības attīstībai. Proti, /Persona A/, mantkārīgu tieksmju dēļ, būdams persona, kas pārzin uzņēmējdarbību un apzinās savas rīcības sekas, ar savām darbībām maldināja banku, tādejādi liedzot iespēju izvērtēt patiesu informāciju, kas ir būtiska lēmuma pieņemšanai par iespējamo sadarbību.

[15.3] Pirmās instances tiesā par /Persona A/ personību bija noskaidrots, ka apsūdzētais dzimis /Datums H/, Latvijas pilsonis, datu par bērniem nav, ir deklarēta un faktiskā dzīvesvieta Šveicē, kur arī pēc paša vārdiem strādā, pēc paša vārdiem ir savas mātes apgādnieks, kurai ir smagas veselības problēmas, ir ieguvis augstāko izglītību, iepriekš nav sodīts. Savukārt apelācijas instances tiesā, kas notika 2025.gada 23.janvārī, apsūdzētais /Persona A/ sniegt liecības nevēlējās, kā arī nevēlējās atbildēt uz jautājumiem.

[15.4] Saskaņā ar Krimināllikuma 47.pantu /Persona A/ atbildību mīkstinošie apstākļi pirmās instances tiesā netika konstatēti. Arī apelācijas instances tiesa apsūdzētā /Persona A/ atbildību mīkstinošus apstākļus nekonstatē.

Savukārt saskaņā ar Krimināllikuma 48.panta pirmās daļas 11.punktu pirmās instances tiesa pamatoti par /Persona A/ atbildību pastiprinošu apstākli pamatoti atzina, to, ka noziedzīgais nodarījums izdarīts mantkārīgu tieksmju dēļ.

[15.5] Pirmās instances tiesa pamatoti atzina, ka lai nodrošinātu Krimināllikuma 35.pantā noteikto soda mērķu sasniegšanu un ņemot vērā, ka saskaņā ar Krimināllikuma 46.panta ceturto daļu brīvības atņemšanas sodu par krimināl pārkāpumu piemēro tikai tad, ja soda mērķis nav sasniedzams, nosakot kādu no attiecīgā panta sankcijā paredzētajiem vieglāka soda veidiem, izskatāmajā lietā noteica apsūdzētajam /Persona A/ tādu soda veidu, kā naudas sods.

[15.6] Nosakot soda veidu, pirmās instances tiesa ņēma vērā, ka /Persona A/ šobrīd strādā starptautiskā uzņēmumā, iepriekš nav sodīts, ir pastāvīga dzīvesvieta, pēc noziedzīgo nodarījumu izdarīšanas 2016.gadā nav izdarījis citus jaunus noziedzīgus nodarījumus. Tā kā izskatāmajā lietā bija konstatēts viens apsūdzētā /Persona A/ atbildību pastiprinošs apstāklis, pirmās instances tiesa atzina, ka naudas sods nosakāms virs minimālā apmēra.

[15.7] Saskaņā ar Krimināllikuma 41.panta ceturto daļu pirmās instances tiesa, nosakot /Persona A/ mantisko stāvokli, atzina, ka /Persona A/ būs iespējas nekavējoties samaksāt naudas sodu vai iespējas gūt paredzamus ienākumus, kas nodrošinās iespēju likumā paredzētajā laikā samaksāt uzlikto naudas sodu. Pirmās instances tiesas spriedumā norādīts, ka paša /Persona A/ norādītais par savu izglītību un pieredzi finanšu sfērā, tostarp starptautiskos uzņēmumos dod pamatu uzskatīt, ka naudas soda apmaksa ir iespējama.

[15.8] Pirmās instances tiesa spriedumā atzina, ka apsūdzētajam /Persona A/ par Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu nosakāms naudas sods 33 minimālo mēnešalgu apmērā, tas ir, 16500 *euro*.

[15.9] Apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa, nosakot /Persona A/ sodu, ir pareizi novērtējusi Krimināllikuma 46.panta prasības un lietā konstatētos apstākļus, kas ņemami vērā, nosakot sodu, un pareizi noteikusi apsūdzētajam visvieglāko soda veidu – naudas sodu. Apelācijas instances tiesas ieskatā, pirmās instances tiesas secinājumu pārvērtēšanai par apsūdzētā /Persona A/ personību un viņa atbildību ietekmējošajiem apstākļiem nav pamata.

[15.10] Tomēr apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa, nosakot sodu /Persona A/, nav ņēmusi vērā, ka, piemērojot tādu soda veidu kā naudas sods, nosakot soda mēru, jāņem vērā ne tikai Krimināllikuma 46.panta nosacījumi, bet arī citi apstākļi, kas noteikti Krimināllikuma 41.pantā, proti, ka naudas sods ir naudas summa, ko tiesa uzliek samaksāt valsts labā 30 dienu laikā; naudas sods nosakāms atbilstoši noziedzīga nodarījuma kaitīgumam un vainīgā mantiskajam stāvoklim; vainīgā mantisko stāvokli nosaka, novērtējot ne tikai tā iespējas nekavējoties samaksāt naudas sodu, bet arī iespējas gūt paredzamus ienākumus, kas nodrošinātu tam iespēju likumā paredzētajā laikā samaksāt uzlikto naudas sodu.

[15.11] Turklāt no lietas materiāliem redzams, ka apsūdzētā /Persona A/ aizstāvis apelācijas sūdzības pielikumā pievienoja dokumentus, kas apliecina ka apsūdzētajam /Persona A/ apgādībā ir /Datums E/ dzimis bērns, ka šobrīd viņš strādā uzņēmumā /Organizācija B/ par pakalpojumu kvalitātes kontrolieri un saņem darba algu 1800*euro* (3.sējuma, 90., 92., 93., 100., 101.-102., 103., 110.-111.lapa).

[15.12] Judikatūrā norādīts, ka iespēju nekavējoties samaksāt uzlikto naudas sodu vai gūt paredzamus ienākumus raksturo personas ienākumi, naudas uzkrājumi, personai īpašumā vai kopīpašumā esošais nekustamais īpašums, transportlīdzeklis, kapitāla daļas, izglītības līmenis, profesionālā pieredze u. tml. *(Latvijas Republikas Senāta 2022.gada 13.jūlija lēmums lietā Nr. SKK-170/2022,ECLI:LV:AT:2022:0713.15830013215.8.L).*

[15.13] Apelācijas instances tiesa uzskata, ka izskatāmajā lietā ir pierādīts, ka apsūdzētajam /Persona A/ ir zināmi ienākumi. Arī lietā noskaidrots, ka apsūdzētajam ir augstākā izglītība, viņš vairākus gadus vadīja uzņēmumu /Organizācija A/, ir ieguvis prasmes uzņēmējdarbībā.

[15.14] Krimināllikuma 195.[1]panta pirmās daļas sankcija (noziedzīga nodarījuma izdarīšanas brīdī) paredzēja šādus pamatsodus: īslaicīga brīvības atņemšana, piespiedu darbu un naudas sods. Atbilstoši Krimināllikuma 7.panta otrajai daļai minētais noziedzīgais nodarījums nodarījuma izdarīšanas laikā klasificējams kā kriminālpārkāpums.

[15.15] Krimināllikuma 41.panta otrās daļas pirmajā punktā (likuma redakcijā, kas bija spēkā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laikā) noteikts, ka naudas sods kā pamatsods par kriminālpārkāpuma izdarīšanu atbilstoši noziedzīga nodarījuma kaitīgumam un vainīgā mantiskajam stāvoklim nosakāms no trim līdz simt Latvijas Republikā noteikto minimālo mēnešalgu apmērā.

[15.16] Apelācijas instances tiesa uzskata, ka pirmās instances tiesa, nosakot sodu apsūdzētajam /Persona A/ par Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā paredzētā kriminālpārkāpuma izdarīšanu naudas sodu 33 minimālo mēnešalgu apmērā, nav ņēmusi vērā apsūdzētā mantisko stāvokli un nav izvērtējusi viņa spējas piespriesto naudas sodu samaksāt nekavējoties.

[15.17] Apelācijas instances tiesa norāda, ka ziņu par /Persona A/ naudas līdzekļu uzkrājumiem un precīzu ziņu par viņa ienākumiem lietas materiālos nav. Savukārt apstāklis, ka apsūdzētajam ir augstākā izglītība un pieredze finanšu sfērā, tostarp starptautiskos uzņēmumos, neapliecina, ka šādu naudas sodu viņš varēs samaksāt nekavējoties. Tāpēc daļā par /Persona A/ piespriestā naudas soda mēru par Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu pirmās instances tiesas spriedums ir atceļams un šajā daļā taisāms jauns spriedums.

[15.18] Ņemot vērā, ka izskatāmajā lietā nav konstatēti /Persona A/ atbildību mīkstinoši apstākli, un to, ka konstatēts viens apsūdzētā atbildību pastiprinošs apstāklis, izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu, apelācijas instances tiesa uzskata, ka nav pamata /Persona A/ par kriminālpārkāpuma izdarīšanu noteikt likumā noteikto minimālo naudas soda mēru trīs minimālo mēnešalgu apmērā. Savukārt apsūdzētā /Persona A/ mantiskais stāvoklis, apstāklis, ka viņam ir darbs, kur viņš saņem 1800*euro*mēnesī, ieguvis augstāko izglītību, vairākos uzņēmumos viņš reģistrēts kā amatpersona, ļauj apelācijas instances tiesai secināt, ka /Persona A/ spēj nekavējoties samaksāt naudas sodu 8 (astoņu) minimālo mēnešalgu apmērā.

[16] Apelācijas instances tiesa uzskata, ka galīgais sods apsūdzētajam /Persona A/ nosakāms saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas noteikumiem pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot sodu, kas piespriests ar minēto spriedumu, un sodu, kas /Persona A/ bija piespriests ar Latgales apgabaltiesas 2023.gada 2.maija spriedumu.

Apelācijas instances tiesas ieskatā, /Persona A/ galīgais sods nosakāms naudas soda veidā – 23 (divdesmit trīs) minimālo mēnešalgu, jeb 17020 (septiņpadsmit tūkstoši divdesmit)*euro*apmērā. Šāds galīgais sods, Latgales apgabaltiesas ieskatā, atbilst izdarīto noziedzīgo nodarījumu raksturam, radītajam kaitējumam, /Persona A/ personībai un soda mērķim.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 563.panta pirmās daļas 3.punktu, Latgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2022.gada 21.marta spriedumu atcelt daļā par /Persona A/ noteikto sodu par Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu un par galīgā soda noteikšanu apsūdzētajam saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta noteikumiem, un atceltajās daļās taisīt jaunu spriedumu.

/Persona A/ sodīt par Krimināllikuma 195.[1]panta pirmajā daļā paredzētā noziedzīga nodarījuma izdarīšanu ar naudas sodu astoņu minimālo mēnešalgu, jeb 5290 (pieci tūkstoši divi simti deviņdesmit) *euro*, apmērā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 50.panta pirmās daļas noteikumiem pēc noziedzīgu nodarījumu kopības, daļēji saskaitot sodu, kas piespriests ar minēto spriedumu, un sodu, kas bija piespriests ar Latgales apgabaltiesas 2023.gada 2.maija spriedumu, galīgo sodu /Persona A/ noteikt - naudas sods divdesmit trīs minimālo mēnešalgu, jeb 17020 (septiņpadsmit tūkstoši divdesmit)*euro*, apmērā.

Naudas sods jāsamaksā labprātīgi 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanas dienas. Noteikt /Persona A/ pienākumu iesniegt pirmās instances tiesai maksājumu apliecinošus dokumentus par naudas soda apmaksu.

Pilns spriedums būs pieejams 2025.gada 6.februārī.

Spriedumu var pārsūdzēt desmit darbdienu laikā kasācijas kārtībā Augstākajā tiesā par kasācijas iemesliem, kas paredzēti Kriminālprocesa likuma 574. un 575.pantā, sūdzību vai protestu iesniedzot Latgales apgabaltiesā.

Tiesnesis I.Raciņš

Tiesnesis A.Zutis

Tiesnesis A.Vilmanis